

(อม.๓๕)

คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๒/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๑๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายนิรศร ทองธีราช	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔) ต่อประธานรัฐสภา ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง วาระที่สอง และวาระที่สาม ในระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ ต่อเนื่องกันตามลำดับ จำเลยกระทำความผิดหลายกรรมต่างกันกล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ กรณีห้ามมิให้จับกุมคุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวนในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติมีผลใช้บังคับ ในวันดังกล่าว เวลา ๑๗.๓๓

นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙ และเมื่อ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ชั้นพิจารณา เรื่องลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เรื่องให้สมาชิกวุฒิสภาที่มีสมาชิกภาพอยู่ในวันที่ รัฐธรรมนูญใช้บังคับยังคงมีสมาชิกภาพและปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาต่อไป ในวันดังกล่าว เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มี สมาชิกรัฐสภาอื่นเสนอญัตติขอปิดการอภิปรายตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยเข้าประชุม ร่วมกันของรัฐสภาทั้ง ๒ วันดังกล่าว จำเลยใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของตนโดยมิชอบ นำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภา รายอื่นจำนวนหลายใบอันเกินกว่าจำนวนบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ที่จำเลยและ สมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะมีและใช้ได้เพียงคนละ ๑ ใบ คนละ ๑ เสียง มาใช้แสดงตนและออกเสียง ลงคะแนนของจำเลย แสดงตนและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสการายอื่น โดยเสียบบัตรแสดงตนและ ลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวหมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออกเสียงลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อ แสดงตนและลงคะแนนคราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนนในคราวเดียวกัน และจำเลย ออกเสียงลงคะแนนในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ให้ปิดการอภิปราย อันเป็นการใช้สิทธิออกเสียง ลงคะแนนเกินกว่า ๑ เสียง ในการลงคะแนนมติในแต่ละครั้ง การกระทำของจำเลยทั้งสองครั้ง เป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภา เป็นผู้แทน

(อม.๕๐)

- ๕ -

ปวงชนชาวไทยที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือการครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน การกระทำของจำเลยมีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริต บิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีอาจถือว่ามติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จนกระทั่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมิชอบ การพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติม

(อม.๕๐)

- ๕ -

รัฐธรรมนูญของรัฐสภาอันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและสมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็น
การกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำเลย
เป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ นับโทษจำเลยต่อจากโทษจำคุก
ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้ลงโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษาว่า
จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษ
ทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ องค์กรของผู้พิพากษา
เสี่ยงข้างมากให้ลงโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี คำเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา
อยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก
กระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง
แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดใด ๆ มาก่อน ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษ

(อม.๕๐)

- ๖ -

แก่จำเลย ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้นับโทษคดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ นั้น เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ของจำเลย พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข จ.๖๔ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภา โดยเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ขณะเกิดเหตุ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา วาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาจากสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ ครั้นเวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙

(อม.๕๐)

- ๗ -

จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ต่อมาวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกัน
ของรัฐสภาวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและ
ลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ จำเลยเข้าร่วม
ประชุมด้วย ครั้นเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
ปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกัน
ของรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒ การประชุมรัฐสภาพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
เสร็จสิ้นวาระที่สองทั้งสามร่าง แต่ก่อนถึงกำหนดประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
วาระที่สาม สมาชิกรัฐสภายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คำร้อง ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้อง
ไว้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับคดีนี้ว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติ
ในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบ
ด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน
แต่จากพยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ (จำเลย) เป็นสมาชิกรัฐสภา
ได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไป
ในเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่ามีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มา
ออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ (ฉบับที่หนึ่ง)
แต่มอบให้สมาชิกรัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อ

(อม.๕๐)

- ๘ -

ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ เอกสารหมาย จ.๒๓ ส่วนที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องเรียนสมาชิกรัฐสภา ๓๑๒ คน ตามเอกสารหมาย จ.๒๑ นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ ว่า การกระทำของจำเลย มีมูลความผิดทางอาญา ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่า มีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใด ในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหาย แก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ ตามเอกสารหมาย จ.๗ โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้อง หรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลย ไว้พิจารณา เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้บัญญัติ ให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง โดยไม่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากอัยการสูงสุด ก่อน และอัยการสูงสุดเท่านั้นที่จะมีอำนาจในการยื่นคำร้อง ที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้และ ได้วินิจฉัยคำร้อง ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องเอาความเห็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ

ป.ป.ช. ยึดคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการไต่สวน ทำให้การไต่สวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่นเดียวกันนั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ เห็นว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะเรื่องกระบวนการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่มีประเด็นเรื่องความรับผิดทางอาญา การที่บุคคลใดจะมีความผิดและต้องรับโทษทางอาญาหรือไม่ อย่างไร เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการเป็นคดีอาญาอีกส่วนหนึ่งตามบทกฎหมาย กระบวนพิจารณาพิพากษาคดีอาญามีความแตกต่างจากการพิจารณาและวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงตามความจริงที่เกิดขึ้น แล้วมีความเห็นหรือคำวินิจฉัยได้เอง ไม่ว่าจะมีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ก็ตาม คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนพยานหลักฐานในคดีนี้นอกเหนือไปจากที่ปรากฏในคดีของศาลรัฐธรรมนูญ และจำเลยย่อมมีสิทธิชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเสนอพยานหลักฐานประกอบการชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ส่วนคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการไต่สวนข้อเท็จจริงเท่านั้น เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่แล้ว แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ใช้มูลความผิดโดยอาศัยเหตุที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพัน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการแจ้งข้อกล่าวหา ๒ ครั้ง จำเลยได้รับแจ้งข้อกล่าวหาเพียงครั้งเดียว ในครั้งแรกตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗

แจ้งข้อกล่าวหาเรื่องการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า ๑ เสียง ระบุวันกระทำความผิด วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยต่อสู้ว่าไม่มีวัน เวลา และรายละเอียด ส่วนครั้งที่สองตามบันทึก แจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ระบุวันกระทำความผิด ๒ วัน ในวันที่ ๑๐ และ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยไม่เคยได้รับทราบ เป็นเหตุให้จำเลยไม่เข้าใจและผิดพลาดไม่ได้ ยื่นคำชี้แจง และขาดโอกาสแสวงหาหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา จำเลยทราบเมื่อมีการฟ้องเป็นคดีนี้ ว่าคำกล่าวหาไม่มีวันเดือนปีและเวลาตามฟ้อง การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่สอง จึงมิชอบด้วยกฎหมายนั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ เห็นว่า ภายหลังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งบันทึก การแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ตามเอกสารหมายเลข จ.๖๘ แล้ว จำเลยมีหนังสือ ขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหา โดยมีข้อความระบุว่า จำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาและได้รับสำเนา ข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช.แล้ว ขอให้การปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา และมีความประสงค์จะทำ หนังสือชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป ต่อมาจำเลยมีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหาอีก หลายครั้งตามเอกสารหมายเลข จ.๗๒ ซึ่งในแต่ละฉบับต่างอ้างถึงบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาตามเอกสาร หมายเลข จ.๖๘ ทั้งสิ้น อีกทั้งจำเลยชี้แจงข้อกล่าวหาเป็นหนังสือระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ ต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าจำเลยรับทราบการแจ้งข้อกล่าวหาทั้งสองครั้ง การแจ้งข้อกล่าวหา ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องโดยชอบ อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิด ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์

ทำนองว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟังข้อเท็จจริงคลาดเคลื่อน
เนื่องจากคลิป์วิดีโอที่ ๖ รายการที่ ๒ ตรงกับคลิป์วิดีโอที่ ๖ รายการที่ ๒
รวมถึงคลิป์วิดีโอที่ ๖ รายการที่ ๓ เป็นคลิป์วิดีโอที่มีการถ่ายไว้ใน การพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดอื่น มิใช่ในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๙ ในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา และการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐ ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ตามฟ้อง
พยานหลักฐานดังกล่าวจึงไม่น่ารับฟังและคำให้การของนางสาวรังสิมา รอดรัศมี ที่ให้การ
ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และในชั้นไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เปลี่ยนไปมาในข้อเท็จจริงเดียวกัน ขัดแย้งกับพยานปาก
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ นั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ เห็นว่า การพิจารณา
ว่าการกระทำของจำเลยจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ดังที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองพิพากษามาหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาว่าจำเลยมีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใด
ในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิด
ความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือมีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต คือ ปฏิบัติ
หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง
หรือผู้อื่นหรือไม่ ทางไต่สวนได้ความจากนางสาวรังสิมา ประจักษ์พยาน ให้ถ้อยคำยืนยันประกอบ

คดีปรีดิทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๑ และที่ ๒ คดีปรีดิทัศน์หมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ ว่า บุคคลในภาพเคลื่อนไหวคือจำเลย ชั้นไต่สวน จำเลยดูภาพจากคดีปรีดิทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ แล้วเบิกความรับว่าบุคคลในภาพเคลื่อนไหวตามคดีปรีดิทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นจำเลย จึงสนับสนุนคำเบิกความพยานปากนางสาวรังสิมาให้มีน้ำหนัก ประกอบกับในชั้นไต่สวน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งคดีปรีดิทัศน์หมาย วจ.๖ วจ.๙ และ จ.๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ที่กองพิสูจน์หลักฐานกลางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามคำแถลงของโจทก์และจำเลย โดยมีพันตำรวจโทนิติ อินทุลักษณะ นักวิทยาศาสตร์ (สบ.๑) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กองพิสูจน์หลักฐานกลางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ถ้อยคำประกอบรายงานการตรวจพิสูจน์ตามเอกสารหมาย ศ.๑ ยืนยันผลการตรวจพิสูจน์ว่าไม่พบร่องรอยการตัดต่อของคดีปรีดิทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ และยังมีนางอัจฉรา จุ้ยนิยม เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบโสตทัศนูปกรณ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ถ้อยคำยืนยันว่า เสียงที่ปรากฏในคดีปรีดิทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาตามเอกสารหมาย จ.๕๙ แผ่นที่ ๓๐๖๘ และแผ่นที่ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในคดีปรีดิทัศน์หมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ และหมาย วจ.๖ รายการที่ ๑ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาตามเอกสารหมาย จ.๖๐ แผ่นที่ ๓๒๔๓ ถึงแผ่นที่ ๓๒๔๕ เป็นเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐

ตามฟ้อง ทั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเปิดคลิป์วิดีโอให้พยาน
หลายปากดูต่อหน้าโจทก์และจำเลยด้วยแล้ว พยานหลักฐานตามทางไต่สวนล้วนสอดคล้อง
เชื่อมโยงกัน ทำให้เชื่อได้ว่า คลิป์วิดีโอที่หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ เป็นภาพเหตุการณ์ลงคะแนน
ระหว่างที่มีการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙
เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ส่วนคลิป์วิดีโอที่หมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นเหตุการณ์ลงมติ
ปิดการอภิปรายที่มีการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐
เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ โดยมีภาพจำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็น
บัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทน
สมาชิกอื่น ที่จำเลยกล่าวอ้างว่าวัตถุประสงค์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓
เป็นภาพการประชุมร่างพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนดอื่น ที่ถูกนำมาตัดต่อไม่น่าเชื่อถือนั้น
เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน จึงไม่น่าให้นักให้รับฟัง แม้พยานปาก
นางสาวรังสิมาให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และศาลรัฐธรรมนูญ แตกต่างจากถ้อยคำในชั้นไต่สวน
ไปบ้าง ก็เป็นเพียงข้อแตกต่างเกี่ยวกับบุคคลผู้ถ่ายภาพเคลื่อนไหวในขณะเกิดเหตุ และการส่งมอบ
ภาพเคลื่อนไหวให้แก่นายอภิสิทธิ์ ซึ่งเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยมิใช่สาระสำคัญ เพราะ
พฤติการณ์ที่จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำเลยและ
สมาชิกรัฐสภารายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกรัฐสภา
รายอื่นได้ถูกบันทึกไว้จริง แม้คลิป์วิดีโอที่หมาย วจ.๒ รายการที่ ๓ ปรากฏภาพบางส่วนเช่นเดียวกับ

คลิปวิดีโอที่ศน.หมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ แต่มีเสียงแตกต่างกันและเป็นการแอบถ่าย ก็ไม่ทำให้
พยานหลักฐานที่ถูกตรวจพิสูจน์แล้วไม่พบบรรยายการตัดต่อนั้น ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังแต่อย่างใด
ด้วยเหตุนี้ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงรับฟังได้ว่า จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและ
ลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรัฐสภารายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบ
เพื่อลงคะแนนแทน ในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา
ในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ และการประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ อันเป็น
การละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ ที่ใช้บังคับขณะเกิดเหตุ ทั้งเป็น
การขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามมาตรา ๑๒๓ และ
ขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม จำเลยกระทำโดยมีเจตนาทุจริต
ต่อหน้าที่ตามบทนิยามของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔ เป็นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหาย
แก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น หรือปฏิบัติหน้าที่
โดยทุจริตอันเป็นความผิดตามฟ้อง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
วินิจฉัยชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายว่า มีเหตุให้ลงโทษสถานเบา รอการลงโทษ หรือรอการกำหนดโทษ หรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่เคยมีประวัติในการกระทำความผิดมาก่อน เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีเป็นคนดี ประกอบอาชีพสุจริต เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสกลนคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังเกิดเหตุไม่มีบุคคลใดกล่าวอ้างว่าจำเลยนำบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้แทนตนนั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ดุลยพินิจวางโทษจำคุกกระหนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้หนึ่งในสามนั้น เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข และพฤติการณ์ที่จำเลยกระทำผิดเป็นเรื่องร้ายแรง ไม่มีเหตุสมควรที่จะรอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษให้แก่จำเลย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

พิพากษายืน.

นายสมเกียรติ ตั้งสกุล

นายพิชัย เพ็งผ่อง

นายเกษิต มงคลศิริภัทร

- ๑๖ -

นางยุรี วัฒนวรลักษณ์

นายธนิต รัตนะผล

นายสิทธิโชค อินทวิเศษ

นายพรรัตน์ สี่ทิศประเสริฐ

นายจักรกฤษณ์ อนันต์สุชาติกุล

นายทรงพล สงวนพงศ์

